

Ime predmeta 1	VRTALNO KLADIVO 8
Ime predmeta 2	/
ID številka / EŠD	002.169.Idrija
Upravljavec	Center za upravljanje z dediščino živega srebra Idrija, Bazoviška 2, 5280 Idrija
Lastništvo	Javno
Lastnik	Republika Slovenija
ID številka / EŠD	/
Klasifikacija dediščine	Rudnik

OPIS

Kratek opis	Lahko vrtalno kladivo ima pogon na stisnjen zrak. Sestavljeno je iz ohišja z ročajem, odprtine za vstop stisnjenega zraka - znotraj je krožnikasti ventil, ventila za preusmerjanje zraka in bata. Na sprednjem delu je nastavljiva odprtina za vrtalni sveder, na zadnjem delu pa je večji horizontalni ročaj iz lesa. Na zadnjem delu je tudi nastavek za cev prek katere pride v stroj stisnjen zrak. Kladivo je fiksirano na stojalo in ima vstavljen sveder.
Mere	Dolžina 64 cm, premer 16 cm, višina stojala 160 cm.
Materiali	Železo, les, umetna masa.

Datacija

60. leta 20. stoletja

Avtor / Proizvajalec

Podatek o proizvajalcu ni znan.

Slikovne priloge

Image not readable or empty
/home/mcxsd05/domains/heritage-mercury.net/public_html/base/components/com_rsform/uploads/5a9d498bb2705-17

Prvotna raba

Strojno vrtanje so pri idrijskem rudniku uvedli leta 1874. Vrtalno kladivo se je uporabljalo za vrtanje vrtin v trdnejši hribini za odkopavanje rude v Rudniku živega srebra Idrija. V vrtalnem kladivu je bat udarjal v rednih presledkih na sveder z rezilom, kakor kladivo na dleto. Pri hodu nazaj se je bat zavrtel za določen kot, pri čemer se je zavrtel tudi sveder. Ta zasuk je omogočal postopno udarjanje rezila na vso površino vrtine. Na odkopu sta kopač in pomožni kopač v kamnino zavrtala luknje. Odprtine sta nato napolnili s smodnikom, kasneje z dinamitom in zapolnili z glinastimi svaljki. Pri vrtanju se je sproščalo veliko finega prahu, ki se je usedal v pljuča rudarjev in povzročal bolezen silikozo. V 60. letih 20. stoletja so pri vrtanju pričeli uporabljati t. i. mokri postopek vrtanja. Z uporabo vode pri vrtanju pa se je količina prahu zmanjševala. V 60. letih je v jami na enkrat delovalo 75 vrtalnih strojev na veliki izmeni, oziroma 65 na mali, ter 15 odkopnih vrtalnih strojev. Med letoma 1967 in 1980 so izdelali povprečno tudi do 9.000 m vrtin in 8.000 metrov rogov letno.

Sedanja raba

Vrtalno kladivo se ohranja, varuje in prezentira kot pomembna dediščina rudarjenja v Idriji z izjemnimi univerzalnimi vrednotami. Je del rudarske zbirke CUDHg. Obiskovalci si ga lahko ogledajo v okviru stalne muzejske postavitve Antonijevega rova. Pnevmatško kladivo je del predstavitve, ki predstavlja celostno zgodbo o rudarjenja v rudniku živega srebra Idrija in s tem povezanim procesom dela.

Prvotna lokacija

Jama Rudnika živega srebra Idrija.

Sedanja lokacija

Turistični rudnik Antonijev rov, Kosovelova 3, 5280 Idrija

STANJE OHRANJENOSTI

Zgodovina opravljenih posegov	Vrtalno kladivo je slabše ohranjeno (zarjevelo). Za potrebe muzejske postavitve je že bilo očiščeno. Varovanje v prostoru je urejeno.
Sedanje stanje	sprejemljivo
Potrebni ukrepi	Zaradi naravnih razmer v turističnem delu Antonijevega rova bi ga bilo potrebno ponovno očistiti. Redno obdobjno vzdrževanje.

DOKUMENTACIJA

Naslov / zbirka / povezave itd., kjer so dostopne podrobnejše informacije	- Inventarna knjiga CUDHg.
Izpolnjevalec	Mestni muzej Idrija
Izpolnjeval je	Miha Kosmač
Datum objave	5. 3. 2018
Datum urejanja	Never